ԽԵ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 188 | 10 / 22 ՅՈՒԼԻՍ 1897 | 21 ՍԷՖԷՐ 1315 | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

اداره‌خانه‌سنه غزته‌سی (ماسیس) طه‌ده

Նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել Առ. Խմբագրութիւն
ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՅ
Կ. ՊՈԼԻՍ ՂԱԼԱԹԻԱ, Համալի Բաշա խան
Օտ. նախկին Գանքայի փողոց, Թիւ 2
Direction du Journal "MASSIS,,
Galata, CONSTANTINOPLE
Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դհկն. արծ.	.....	75
» »	Վեցամսեայ	» »	....	40
Գաւառներու »	Տարեկան	» »	....	100
» »	Վեցամսեայ	» »	....	50
» »	Եռամսեայ	» »	....	25
Օտար երկրի »	Տարեկան	ֆրանք	....	25
Ռուսիոյ »	»	րուբլի	....	10

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ ընդունուի. 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:

10 ՓԱՐԱ — ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԴԵՐԸ
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՄԷՋ

Մեր մէջ, ինչպէս յայտնի է, գրական որեւէ ձեռնարկ մշտատեւ աջողութիւն չի գտներ։ Մեր օրաթերթերը, շաբաթաթերթերը և ուրիշ պարբերական հրատարակութիւնները միշտ կարճ կեանք մը ունին, մեր գրավաճառները խեղճ ու կրակ շահ մը կ'ընեն ու իրենց ծախած գրքերը միօրինակ բաներ են. դպրոցի, ուսուցչի ու աշակերտի ծառայելէ անդին չեն անցնիր։

Ի՞նչ է այս անաջողութեան պատճառը։ Արդեօ՞ք մեր անընթերցասիրութիւնը, որ իբրեւ ցեղային բնորոշ թերութիւն մեր ճակտին փակցուած է հին դարերէ ի վեր. կամ ձեռնարկողներու փոփոխամտութի՞ւնը, քանի որ աջողութեան գլխաւոր պայմաններէն մէկը կը նկատուի հաստատամտութիւնը։

Այս հարցն ալ ուրիշ բազմաթիւ հարցերու պէս ընկերային-տնտեսագիտական խնդիր մըն է. հետեւաբար անոր լուծումը փնտռելու է հարստութեան բաշխման եղանակին մէջ։ Մեր մէջ հարստութիւնը մասնաւորապէս կը մթերուի վաճառական դասակարգին մէջ, ու մեր քաղաքներու ժողովուրդին երեք չորրորդը վաճառականութեամբ կը զբաղի։ Բնական է որ ժողովուրդի այս մասը իր դրամական ուժով քաջալերէ ինչպէս հանրօգուտ ամէն հաստատութիւն, նոյնպէս այն ամէն ձեռնարկները որոնց նպատակն է գրականութիւնն ու գիտութիւնը տարածել ժողովուրդին մէջ, զայն զարգացնելու համար։ Սակայն մեր մէջ ի՞նչ կը տեսնենք. ամէնէն քիչ կարդացողը, կամ գրականութենէ հասկցողը վաճառական դասակարգն է։ Ժողովուրդի մնացած մէկ չորրորդը որ արհեստաւորներէ և աղքատներէ կը բաղկանայ, բնականաբար չի կրնար, օրինակ, թերթ մը ապրեցնելու համար պէտք եղած դրամը հայթայթել։ Բայց կրնա՞նք բռնի ստիպել վաճառականները որ թերթ ու գիրք կարդան. — ո՛չ անշուշտ։ Ուզենք չուզենք պիտի սպասենք որ այդ մարդիկ գաղափարային անհրաժեշտ յեղաշրջման մը շնորհիւ ըմբռնեն թէ իրենք դրամ վաստըկելու հետ մէկտեղ, իբրեւ մարդ, իրենց սրտին ու մտքին պէտք է գոհացում տան կարդալով։ Այո՛, մենք ամէնքս վաճառականութիւնը ժողովրդի մը նիւթական բարօրութեան և անոր գոյութեան պահպանման անհրաժեշտ տարրերէն մէկը կը նկատենք. բայց երբ այդ նիւթական ուժին չ'ընկերանար նաև այն բարոյական գիտակցութիւնը որով ինչպէս անհատ մը իր ապրած միջավայրին մէջ, նոյնպէս ժողովուրդ մը իր բնակած երկրին մէջ իրեն պատուաւոր դիրք մը կը շինէ, այն ատեն բարոյական վերածնութեան տեսակէտով ամբողջ ճակատագիր մը կը սպասէ այդ ժողովրդին։

Մեր մէջ ի բաց առեալ այն սակաւաթիւ ընթերցասէրները, որ ցանուցիր կը գտնուին թէ արհեստաւոր, թէ պաշտօնեայ, թէ ազատ արուեստի տէր փոքրաթիւ հատուածներու մէջ, քաղաքներու ժողովուրդին երեք չորրորդը ներկայացնող վաճառական դասակարգը ազգ. գրականութեան և ժողովրդի ընդհ. զարգացման համար բան մը չըներ։ Մեր վաճառականներու այս տգեղ կողմը բաւական պիտի բարեփոխուէր եթէ սա սովորական պատմայի և գաղթաբերքի (?) առատութին քով գար միանար այն տեսակ շահագործութիւններ որոնց նպատակը լինէր ոչ միայն տեղական ճարտարութիւնները քաջալերել, այլ նորանոր ասպարէզներ բանալ, մինչ երկրին սեփական հարստութիւնները գործածելով։ Այսպէս, օրինակ, եթէ Եւրոպայի մէջ ուսած ճարտարագէտներ և արհեստաւորներ մեր քաղաքներու մէջ ջանային ծաղկեցնել գինեգործութիւնը, շերամաբուծութիւնը, կտաւը, մանուսան, տեղական բրդէ և բամբակէ ուրիշ գործուածներ, երկրագործական արտադրութիւններ եւն. այս մարդիկ ոչ միայն պիտի ապրեցնէին մեր թերթերը իրենց ընթերցասիրութեամբը—որովհետեւ ճշմարիտ զարգացում ստացած որ և է մարդ, ինչ գործով ու պաշտօնով ալ զբաղի, չի կրնար առանց մտաւոր սնունդի իր ժամանակը անցնել—այլ նոյն իսկ իրենց ծանուցումներովը շատ պիտի նպաստէին թերթերու զարգացման։ Բայց ո՞վ պիտի ընէ այս նախաձեռնութիւնն ալ, ո՞վ շահագործութեան նոր ասպարէզներ պիտի բանայ երկրի մը մէջ. անշուշտ այն դասակարգը որ դրամագլուխ ունի իր ձեռքին մէջ. վաճառականները։

Ժողովրդի մը այլ և այլ հատուածները բնականաբար իրարու ծառայելու հարկին մէջ կը գտնուին. բայց ժողովրդի դրամագլուխ ունեցող հատուածը այնպիսի պարտականութիւններ ունի զոր իրեն մասնանիշ ընելու է միշտ։ Անշուշտ եթէ մեր վաճառականներու առաջիկայ սերունդը, թէ Պոլսոյ թէ գաւառներու մէջ, գոնէ մեծ մասով մտային բաւական բարձր մակարդակի մը վրայ բարձրանայ, այն ատեն գրական ձեռնարկներու քաջալերութիւնը ինքնին կը քալէր, որովհետեւ ամէն մարդ հացի ու հագուստի պէս պէտք մը պիտի զգար գրքեր ու թերթեր կարդալու։ Մինչեւ այդ երջանիկ մտածման իրականացումը, մենք նորէն կը յիշեցնենք մեր վաճառական դասակարգին թէ իրենք թիւի ու քանակութեան համեմատութեամբ — այսինքն խնդիրը զուտ տնտեսական մատուցումի ու խնդրանքի տեսակէտէն քննելով — տեսակ մը ձախող դիրք բռնած են մեր ժողովրդի մտաւոր զարգացման գործին մէջ։ Պէտք է իրենք կարդան նախ իրենք զարգանալու համար. և իրենց զարգացումը ժողովրդի զարգացում կը նշանակէ։ Երկրորդ իրենց մասնակցութիւնը պիտի ծաղկեցնէ մեր օրագրութիւնը և գրական մակարդակը պիտի բարձրացնէ և այս կերպով նիւթական հաւասարակշիռ ուժերով պիտի կրնանք վաստկիլ այն դիրքը որ արժանապատուութեան տէր ամէն մարդու հարկաւոր է։

ԲԵՐԱՅԻ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵՐԸ
(Les mystères de Péra)

Բերայի մեծ ճամբու ծխավաճառներու և լրագրավաճառներու խանութներուն առջեւ վեց ամիսէ ի վեր այլ և այլ օրագիրներու շարքին մէջ զետեղուած կը տեսնուէր քառակուսի ազդագիր մը, որուն վրայ՝ խոշոր տառերով տպուած, հետեւեալ բառերը կը կարդացուէին. «Լէդէ լէ Միսթէր տը Բէրա». «կարդացէք Բերայի գաղտնիքները»....։

Բերացիներու համար սոյն հրաւէրը նորութիւն մ'էր, վէպ մը որ տեղական բարքերէ քաղուած էր, և կամ գոնէ Բերայի ընկերութեան հետ յարաբերութիւն ունեցող վերնագիր մը կը կրէր։ Ազդագիրը զարմանալի հրապոյր մը և կամ մագնիսական զօրութիւն մ'ունէր։ Մարդս ակամայ կը հետաքրքրուէր։ Կարծես թէ Լէդէ լէ Միսթէր տը Բէրայի տակ սա հետեւեալ բառերն ալ գրուած էին «Բերացի ըլլալ և Բերայի գաղտնիքները չկարդալ՞....։

Գրեթէ ամէն ոք՝ Բերայի մեծ ճամբու բնիկներ, գրականութեամբ զբաղող անձինք, Հայ Լոյֆի օրիորդներ և տիկիններ հետաքրքիր ակնարկ մը կը նետէին վէպին նորատիպ թիւերուն վրայ։

Խօսակցութեան նիւթ մ'էր անոնց համար, որոնք շատ բան չունին իրարու ըսելու։

—Կարդացի՞ք տիկին, Միսթէրնէրը... վերջին թիւը։

—Ո՛չ պարոն, միթէ հրատարակուեցա՞ւ, և կամ։

—Ո՛հ, որչափ շահաքրքրական է սոյն վերջին մասը, խեղճ Պարոն տը Վիրաքբիւզ, դժբախտ կին. դուք ի՞նչ կը մտածէք տիկին։

—Իմ կարծիքս շատ լաւ չէ պարոն իր մասին, կին մը որ իր էրիկը կը խաբէ...

Մինչդեռ Բերայի բարձր դասու ընկերութեանց մէջ խօսակցութիւնն ուրիշ կերպարանք մը կ'առնու. հոն լեզու, ոճ, կամ վէպ մը գրելու հարկաւոր կանոնները կը փնտռուին։ Բարիզի գաղտնիքները Բերայինին հետ կը բաղդատուին։ Ոմանք Էօժէն Սիւի կողմնակից են, ոմանք Ժաք Լօռայի։

Շատ խառնուած է, բնական չէ կ'ըսեն Զօլայեանները. պարզ թերթօն մ'է, և կամ այլ և այլ վէպերէ քաղուած հաւաքածոյ մ'է կ'առարկեն ուրիշներ։

* * *

Անկարելի պիտի լինի մեզի լրագրոյս սիւնակներուն մէջ համառօտ կերպիւ սոյն վէպին նիւթը ընթերցողաց պարզել. վասն զի եղելութիւնները չափազանց կնճռոտ և երկայն են։

Հեղինակը, Թագսիմ բնակող Ամերիկացի հարուստ ընտանիքի մը դէմ ոճրագործի մ'ունեցած ոխին հետեւանքներն եղող մարդասպանութիւնները կը պատմէ։

Առաջին մասին մէջ տեսակ տեսակ ոճրագործութիւններ Ամերիկացի ընտանիքը կը զարհուրեցնեն, իսկ երկրորդ և վերջին մասերուն մէջ ոճրագործներն արդարութեան ձեռք կ'իյնան։

Ո՛հ, որչա՜փ գաղտնիքներ, որչա՜փ մարդասպանութիւններ, որչա՜փ ոճրագործութիւններ Բերայի մէջ, պիտի մտածեն ընթերցողները։

Յիրաւի եթէ Բերացի մը հաւատ ընծայէ վէպին մէջ պատմուածներուն, վայրկեան մը իսկ պիտի չուզէ Բերա բնակիլ։

Բերայի մեծ ճամբան, Թագսիմ, Նիւքսէք (?) Գալըսըրըմ (?), Ղալաթիա եղելութեանց վայրերն են։

Շիտակը խօսելով վէպը երբեք տեղական, այսինքն բուն իսկ Պոլսոյ բարքերը ներկայացնող կերպարանք մը չունի։ Զոհը Ամերիկացի ընտանիք մ'է, ոճրագործները Եւրոպացի են, նոյն իսկ ոստիկանութիւնը Ֆրանսացի է։ Բայց և այնպէս տեղական փողոցներու անուններ, վայրեր որոնք մեզի օտար չեն, նոյնպէս քանի մը Պոլսեցի անձեր ինչպէս Մ. Մուսա (Շիշլի բնակող մենամարտութեան դասատու) տիկին Մավրիտեա և այլն վէպին ուրիշ կերպարանք մը կուտան։ Մարդ յիրաւի վայրկեան մը կը կարծէ թէ կարելի է Թագսիմ, Սագըզ Աղաճ կամ Ղալաթիոյ եղելութեանց վայրերը գտնել և տեսնել։

Կրնայ ըսուիլ եւս թէ «Բերայի գաղտնիքները» իրենց տեսակին մէջ Բերացւոց ճաշակին համար գրուած են։ Հեղինակը լաւ հասկցած է Բերացւոց մտաւորական կարողութիւնը։

Բերայի երիտասարդ դասակարգին համար Աղեքսանդր Տիւմա, Էօժէն Սիւ, և կամ... Զօլա պէտք է։ Ասոնցմէ դուրս ամէն գրուած տաղտկալի է, ինչպէս կ'ըսեն, շատ լուրջ։

Գ. Ժ. Լօռիա, վէպին հեղինակը, վերոյիշեալ առաջին երկու մատենագիրներու գծած սահմանէն անդին չէ անցած, նոյն ինքն զայն աւելի պարզած է։

Վէպին մէջ կը գտնենք Բերայի բարձր դասուն նկարագրութիւնը։ Հեղինակը սաստիկ կերպով կը խօսի Բերայի բարքերուն դէմ։ «Հոն, ստակ, ամէն ինչ ստակ է, կ'ըսէ»։ Իսկ Բերայի մեծ ճամբուն նկարագրութեան մէջ մեծ տեղ մը կը բռնէ իգական սեռին նուիրուած գովեստները։ Գեղեցիկ յոյն տիկիններ, կ'ըսէ հեղինակը, իրենց նուրբ և անուշ դիմագծերով, անտալուզեան դէմքեր ունեցող հրէուհիներ, վերջապէս հիանալի հայ տիկիններ անցորդները կը հրապուրեն։

«Կիրակի օրերը, կ'աւելցնէ հեղինակը, մեծ ճամբուն վրայ կը տեսնուի Բերայի միջին դասակարգը, իսկ շաբթու մէջ բուն իսկ Բերացին է»։

«Հոն, բազմութեան և իրարու դէմ եկող երկու սեռերու հոսանքին մէջ, բարեւներ կը տրուին, բառեր կը փոխանակուին, գաղտնի նշաններ կ'ըլլան.... Տգեղը կ'ուզէ տեսնել իսկ գեղեցիկը տեսնուիլ։»

Սոյն նկարագրութեանց քննադատութեանց քննադատութիւնը պէտք է Բերայի երիտասարդներու և երիտասարդուհիներու թողուլ։ Գալով բուն իսկ վէպին, կրնայ ըսուիլ թէ «Բերայի գաղտնիքները» կը կոչուի վասն զի Բերայի մէջ հրատարակուեցաւ, եթէ ուրիշ տեղ մը հրատարակուէր նոյն տեղւոյն գաղտնիքներն ալ կրնան ըլլալ....։

Ե. ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

Գ.

Կար ուրիշ մ'ալ Կարապետ անուն, որ շատ աշխատասէր, բայց Աստուած մի արասցէ եթէ «ծաբամասըն» ըսէիք, իսկոյն ձեռքն ինչ ունէր գետինը կը ձգէր և բարձրաձայն պոռալով խռեւնուս (?) կը վազէր, մենք ալ լեզապատառ կը պահուըտէինք դասարանի մ'անկիւնը։ Ունէինք նաև ուսեալ յիմար մը, անունն էր Ցաւութիւն Թողեան, երբեմն հեզ, խոհեմ երիտասարդ մը, որ իր ուշաբերութեան միջոցին դասարան կ'այցելէր, բաւական գաղղիերէն ոճեր խլած էի իրմէն, նոյնպէս մէկ քանի դժուար նախադասութեանց թարգմանութիւններ, որոնք կը կազմէին մեր հետեւեալ օրուան դասին մէկ մասը։ Բայց, ի՛նչ զարմանք, վայրկեան մը վերջ կը տեսնեմ թէ ցուցամատը աչքս պիտի մտէ, կ'ըսէ թէ հոն բան մը կայ հանել կ'ուզէ, վերջն ալ իրենը կը փորձէ, իսկոյն կը համոզուիմ թէ վերջապէս «խենդին հետ խաղալ չըլլար» կամացուկ մը մէկդի կը քաշուիմ, և ինքն ալ իր ճերմակ պլուզին օձիքները կոճկելով կը նշմարէ որ մինակ է, դանդաղաքայլ և ծիծաղելով դուրս կ'ելլէ։ Խե՛ղճ երիտասարդ, այնչա՜փ ալ ուսեալ էր։

Կար նաև ուրիշ ծերունի մը որոյ անունը «Իշխան» դրած էինք։ Վասն զի կը հաւատար թէ այս ինչ իշխանն իր եղբայրն է, այն ինչ իշխանը իր հրամանին կը սպասէ, այն ինչ իշխանը զինքը ճաշի կը հրաւիրէ, թէ Կաթողիկոսը ճամբայ ելած է զինքը տեսնել գալու և թէ Ներսէս Պատրիարք իրեն այցելութեան պիտի գայ եւն. եւն.։ Համբիչը ձեռքը այս բարձր անձնաւորութեանց սուսերներուն մէջ խորասուզել զինքը երջանիկ կը զգար։ —Հապա՞ այն Պորսայի խենդը, որ արեւուն մէջ նստած մեծ Թուանշաններու հետ էր իր գործը, երկու մատը միացուցած օդին մէջ կը ճօճէր ձեռքը՝ մրմռալով տասնաւոր և միութեան թուագիրներ որոնք մեր քրքիջը կը շարժէին։ Քիչ մը հեռուն ուրիշ մը հետաքրքրութիւննիս կը շարժէր. հանդարտիկ երիտասարդ մը, գեղեցիկ սեւ մորթով, խոշոր սեւ աչերով, սեւ յօնքերով, լուրջ դիմագծութիւն մ'ունի, անձայն է, բայց միշտ մտածական, լեզուով լուռ ու մունջ, մտքով մի շատ զբաղուն, միշտ խոհուն։ Ատիկա «սիրահար» մ'էր. սիրոյ չափազանց ազդեցութիւնն իր մտաց թելերը խզած էին, ինչպէս ելեքտրականութեան անչափաւոր զօրութիւն մը կրնայ սրունգներու յօդուածներ, և ջիղեր խզել, նոյնպէս սիրոյ ելեքտրականութիւնը այս խեղճ երիտասարդին սրտին ու մտքին փափուկ և նուրբ թելերն խզած էին։

Սիրոյ խէալին տկար մի զոհն էր նա, որոյ ամէն ոք կը հայէր ուշիւ. երիտասարդք արգահատութեան ակնարկներ կը փոխանակէին. օրիորդներ ալ կիրակնօրեայ այցելութեանց ժամանակ երկար ատեն իրենց աչքը կը յառէին անոր վրայ, բայց չեմ կարող ըսել թէ ի՞նչ կը զգային։

Այս նայուածքներու միօրինակութենէն խեղճն ալ պայթելու աստիճան կը տաղտկանար և կը սկսէր իր մենակեաց խցիկին մէջ ոլորտակի պտոյտներ դառնալ։ Մի՛ գուցէ խորհրդածէր թէ հերի՞ք չեղաւ որ սիրտ, հոգին, ափ մը բանականութիւնն իսկ յափշտակեն, այժմ մէկ քանի վայրկեանի հանգիստն ալ շատ կը տեսնեն։ Ա՛խ, սա անգութ աղջիկնե՛րն, որոնց սէրը կը նմանի նորափթիթ վարդի կոկոնի մը, հոտոտելու ատեն եթէ լաւ ուշադրութիւն չընես, իսկոյն փուշերը կը խայթեն քեզի, որոնց ցաւը մինչեւ սիրտդ կը թափանցէ և միթէ՞ վարդի մը բոյրը փուշի մը խայթիւնը կ'արժէ։—Երբեմն։

Բայց Ազգ. Յիմարանոցի բոլոր այս խելակորոյսք ո՛րչափ ալ աննախանձելի կացութեան մը մէջ էին, ունէին մխիթարութեան նշոյլ մը, այն էր թէ կիրակիէ կիրակի բարեկամներ, ծանօթներ, իրենց ներկայութեամբ խեղճերուն միօրինակ ձանձրալից կեանքն դոյզն ինչ կ'այլափոխէին։

Տխուր եմ ըսելու թէ Պ. Յակոբ դեռ միենոյն յիմարանոցը կը գտնուի։

Այս դժբաղդ անձին ներկայ ցաւալի վիճակը զիս կը մղէ սա խորհրդածութեան թէ պանդուխտ մը, մանաւանդ Եւրոպա կամ Ամերիկա գաղթող պանդուխտ մը (որովհետեւ մեծ տարբերութիւն կայ Պոլսոյ և Եւրոպեան պանդխտութեան մէջ) ի՞նչ ընել պարտի այս սարսափելի դրութեան մէջ ընկնելու պատահումէն ճողոպրելու համար։ Գիտէք թէ գիտութիւնը այժմ ո՛չ միայն հիւանդութիւնն բժշկելու կը ջանայ, այլ հիւանդանալու պատճառներն արմատաքիլ ընելու և անոնց տիրապետութենէն բոլորովին զերծ պահուելու միջոցներ կը հնարէ, ինչպէս Անգլիացիք կ'ըսեն Prevention better than cure. այսինքն նախազգուշութիւնը կամ առողջապահութիւնը լաւագոյն է քան բուժումն։ Այսպէս և այժմ պանդուխտի մը համար բաւ չէ միայն հիւանդանալ կամ խելակորոյս լինել և յետոյ նկրտիլ ապաքինելու, այլ պարտի, լաւ ըմբռնել թէ բոլորովին չի հիւանդանալու կամ չախտաւորելու համար այնպիսի նախազգուշութիւններ ի կիր առնելու է։ Մեր պարտքը պիտի ըլլայ որ ըստ կարելւոյն հեռի պահենք մեր անձը անբուժելի ախտերէ նա մանաւանդ «մտային հիւանդութիւններէ»։

ԳՐԱՍԷՐ ԵՐՈՒԱՆԴ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ.— Խորհրդարանին մէջ արտաքին քաղաքականութեան վիճաբանութեան առթիւ, հարցապնդող Մ. Անթիմ Պուայէ ըսաւ նաև թէ Արեւելքի մէջ ֆրանսական դպրոցները հետզհետէ խեղճ վիճակի մէջ կ'իյնան, հայերը՝ որ մինչեւ հիմա կը յաճախէին ամենէն աւելի, սկսած են զզուիլ և ֆրանսերէն չեն սորվիր, վասն զի ֆրանսական դպրոցներուն վարիչները կը պահանջեն որ հայերը մտնան և թողուն իրենց կրօնքը։

ԱՆՏՐԷ ՕԴԱՆԱՒՈՐԴԸ.— Նորվեկիոյ Թագաւորը հետեւեալ հեռագիրը ընդունեց. «Հիւսիսային Բեւեռի արշաւանքը կազմակերպողները կը խնդրեն Ձեր Վեհափառութենէն՝ որ հաճիք ընդունիլ իրենց խոնարհ ողջոյնները և իրենց երախտագիտութեան հաւաստիքը։»

ՍԵՐՊԻՈՅ ԺՈՂՈՎԸ.— Նոր ընտրութիւններէն վերջ Սքուպշինան առժամապէս գումարուեցաւ, և հեռագիրը ամէն օր իմացուց մեզի սերպ խորհրդարանին գործառնութիւնները։

Սքուպշինայի այդ արտասովոր նիստը՝ որ 89 օր տեւեց, գրաղեցաւ կարգ մը ներքին խնդիրներ լուծելով։ Հետզհետէ շատ կոկիկ երկիր մը կ'ըլլայ Սերպիա. հոն կուսակցութիւնները դադրած են զիրար պատառելէ. իրական օգուտը կը նային երկրին համար։ Մանաւանդ վերջին ժամանակները հայրենասիրական ոգեւորութիւն մը տիրած է Սքուպշինային մէջ, քանի որ գրեթէ առանց վիճաբանութեան ընդունեցաւ պատերազմական ծրագիրը և երկրին զանազան կողմերը հաստատուն պաշտպանողականի մէջ պահելու առաջարկութիւնները։ Միլան Թագաւորի հրաժարումը յոռետեսներուն մարգարէութիւնները չիրականացուց. Ալեքսանդր Թագաւոր կորովի ինքնակալի մը յաջողակ տրամադրութիւններով օժտուած ամուր կը բռնէ կառավարութեան ղեկը, և այդ մանկահասակ վեհապետը սիրելի և պատկառելի հանդիսացած է առ հասարակ ամբողջ սերպ ժողովրդին։

Պուլկարիոյ և Սերպիոյ միջեւ կնքուած առեւտրական դաշնագրութիւնը զօրացուց երկու երկիրներուն դրացնութեան կապերը և խաղաղութեան հաւաստիքները աւելցուց Պալքանեան թերակղզիին մէջ։ Սերպիոյ բռնած ընթացքը միշտ տարբեր եղած է Յունաստանի ընթացքէն. մեծամոլական ձգտումներ բնաւ ունեցած չէ, և շատ բան, շատ որոշումներ ըրած է երկրին ներքին զարգացման համար։ Սերպ ժողովուրդը բարեկեցիկ է ընդհանուր առմամբ, իր իւղով կը տապկուի. երկրին վարչական կազմակերպութիւնը արդարադատ է, երկրին կուսակցութիւնները հաստատուն սկզբունքներով զինուած են, այնպէս որ այս կամ այն կուսակցութեան յաղթանակը երկրին ժողովրդին բարեկեցութեան կը ձգտի, ինչպէս փորձը ցոյց տուած է միշտ։ Հոգ չէ թէ արմատականք յաղթանակեն, ուրիշ շատ տեղեր այդ ծայրայեղներուն նախաձեռնութիւնը երկիւղալի և վտանգաւոր կենթադրուի, բայց Սերպիոյ արմատականք երբ իշխանութեան անցնին, թողլով ծայրայեղ գաղափարները իրենց սկզբունքներուն սահմանածայրը, կը հոգան միայն երկրին տնտեսական ներքին զարգացումը։ Այս կերպով Սերպիա զօրացած՝ ամեն պատահականութեանց առջեւ կրնայ պատրաստ գտնուիլ, որքան որ կը ներեն իր կացութիւնը և ներքին ոյժը։ Ժողովրդի մը կառավարութեան ամենէն իմաստուն անօրինութիւնն է գիտնալ իր միջոցները և չափը, ասոր համար է որ Սերպիա չվըտանգեր իր դիրքը յախուռն ձեռնարկութեանց մէջ, և այս իմաստուն աշխարհաբուռթենէն մեծապէս կօգտուի։

Միեւնոյն դիտողութիւնները կարելի է ընել նաեւ Պուլկարիոյ համար, որուն առեւտրական միութիւնը դրացի հանդարտ ժողովրդին հետ՝ երջանկութեան և խաղաղութեան նոր դարագլուխ մը պիտի բանայ Պալքանի մէջ, որ ամեն ժամանակէ աւելի հանդարտ, ուրիշէն անխռովութենէն կօգտուի նիւթապէս և բարոյապէս։ Այս են բոլոր երեւոյթները Սերպիոյ եւ Պուլկարիոյ ներքին քաղաքականութեան մէջ։ Վերջերս օտար երկիրներու մէջ Սերպ բանակին կարծեցեալ շարժման վրայ տարածուած զրոյցները անախորժ զարմանք մը պատճառեցին. բայց ազդեցիկ կերպով կը հերքուի այն ենթադրութիւնը՝ որուն համեմատ Սիմիչի դահլիճը ինչ ինչ ծրագրեր ունենայ վրդովելու համար Պալքանեան խաղաղութիւնը։

ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՍԻՊԵՐԻՈՅ ՄԷՋ.— Սիպերիոյ պատմութեան մէջ նոր դարագլխի մը բացումը կը ծանուցանեն մեզի Ս. Պետրսպուրկի օրաթերթերը։ Այն ընդարձակածաւալ երկիրը հանրային արդարութեան նոր դրութեամբ մը կօժտուի։ Ցարին հրամանով՝ արդարութեան գործոց նախարար Մ. Մուրավիէվ (ոչ թէ արտաքին գործոց նախարարը) Սիպերիա գնաց օրէնքի նոր ատեանները հաստատելու համար գլխաւոր քաղաքներէն միոյն մէջ։ Մինչեւ հիմա Սիպերիա ո և է շահ ունեցած չէր 1864 ի դատական բարենորոգումներէն, և կաշառակերութիւն ու ամեն տեսակ անարդարութիւն կը շարունակուէին միահեծան պաշտօնէից քմահաճ վարչութեան տակ։ Ներկայ փոփոխութիւնը անցեալ տարի ծանուցուեցաւ Ցարին մէկ հրամանագրով, զոր ղրկեց արդարութեան գործոց նախարարին մայիս 27 թուով։ Ցարը կըսէր. «իբրեւ հետեւութիւն երկաթուղիներու շինութեան և ուրիշ անօրինութեանց՝ որոնց նպատակն էր զօրացնել Սիպերիոյ պէտքերը, քաղաքային կեանքը այնքան առաջդիմեց հոն որ ներկայ ժամանակիս մէջ արդարութեան հին ու անկատար դրութեան բանի գործածութիւնը երկրին անհրաժեշտ պահանջմանց չհամապատասխաներ այլ եւս։»

ԻՏԱԼԻԱ.— Նէապոլի իշխանը (Իտալիոյ գահաժառանգ) Ս. Պետրսպուրկ պիտի երթայ՝ Գերմանիոյ կայսեր հոն գտնուած միջոցին, ներկայ ըլլալու համար ռուսական բանակին մեծ ռազմափորձերուն, ի դարձին քանի մը օր Պերլին պիտի մնայ։

Գահաժառանգին այս ճամբորդութիւնը շատ քաջալերիչ նշան մը չէ ֆրանքօ-իտալեան բարեկամութեան մը։ Դեռ անցեալները կը գրէինք թէ Ֆրանսացիք չեն մոռցած Նէապոլի իշխանին ներկայութիւնը քանի մը տարիներ առաջ գերմանական մեծ ռազմափորձերուն՝ որ Ալզաս-Լօռէնի մէջ կատարուեցան։ Իշխանական այս այցելութիւնները յաճախ գայթակղութիւն կը պատճառեն Եւրոպիոյ պետութեանց մէջ. այս այցելութիւններով չէ որ կը հաստատուի խաղաղութիւնը աւելի ամուր հիմերու վրայ։

ՊԱՊԸ ԵՒ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ.— Պապը Օրէլիա կարդինալին նամակ մը ղրկելով շնորհակալ եղաւ եպիսկոպոսներուն՝ որ անձնուիրութեան և հաւատարմութեան ուղերձ մը գրած էին իրեն. կը յորդորէ եպիսկոպոսները՝ որ այդ զգացումները արմատացնեն կաթոլիկներուն մէջ, և իրենց հետ աշխատին և գործեն կաթոլիկ միութեան վերադարձնելու համար արեւելեան հերձուածող ժողովուրդները... յետոյ կըսէ. «Ամեն օր կերեւի սա՛ պէտքը թէ Հռոմի Աթոռը արժան է որ դրուի այն վիճակին մէջ՝ զոր Նախախնամութիւնը ապահոված է իրեն համար»։ Կաւելցնէ թէ յոյս ունի Աստուծոյ վրայ և այսպէս կեզրակացնէ. «Ցորչափ տեւեն մեզ նեղող անպատեհութիւնները և դժուարութիւնները, շարունակ պիտի կրկնենք մեր բողոքները այն բռնութեան համար՝ որուն ենթարկուած է քահանայապետը, և պիտի պահանջենք այն նուիրական իրաւունքները՝ որոց մէջ կը գտնուի մանաւանդ մեր ազատութեան պահպանութիւնը»։

Պապին այս լեզուն պիտի վշտացնէ անշուշտ Իտալիոյ դիւրազգածութիւնը։ Զարմանալի է որ տի Ռուտինիի նախարարութեան բարեացակամ տրամադրութեան հակառակ Հռոմի եկեղեցական Աթոռը դեռ կը մերժէ հաւանիլ կատարուած իրողութեան։ Սակայն սա՛ կէտն ալ ճիշդ է որ ցորչափ եկեղեցական խնդիրը չլուծուի, Իտալիա միշտ պիտի պատահի դժուարութեանց իր ներքին քաղաքականութեան մէջ։ Պապը չդադրիր պահանջելէ իր քաղաքական իշխանութիւնը և Հռոմի կալուածները. սակայն պետութեան մէջ պետութեան մը գոյութիւնը յոռի շրջան մը նկատուած է ամեն ժամանակի և ամեն դարերու քաղաքագէտներէն։ Հետեւաբար պապին կողմէ աշխարհային իշխանութեան մը ձգտումի իրականացումը անկարելի կը համարուի Իտալիոյ ներկայ և ապագայ բոլոր պաշտօնական և անպաշտօն շրջանակներուն մէջ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.— Վէնէզուէլայի խնդիրը չէ այլ եւս որ վիճաբանութիւն կը յարուցանէ Անգլիոյ և Միացեալ Նահանգներուն մէջ, Պէհրինկայի ծովուն ձկնորսութեան խնդիրն է, որ ըստ երեւութին նուազ կարեւոր, այլ շատ կզբաղեցնէ Ամերիկացիները, վասն զի անոնց անմիջական նիւթական շահերուն կը դպչի։ Արտաքին գործոց նախարար Մր. Շէրմանի մէկ հեռագիրը՝ զոր ուղղեց Լոնտոնի Ամերիկեան դեսպանին Պէհրինկայի ծովուն ձկնորսութեանց խնդրոյն առթիւ, նոր սնունդ մը տուաւ այն թաքուն հակառակութեան՝ որ կը գտնուի միշտ Անգլիոյ եւ իր վաղեմի գաղթականութեան միջեւ։

1893 ին Բարիզի մէջ գումարուած իրաւարարական ատեանին տուած վճռէն առաջ՝ Միացեալ Նահանգները կը կարծէին թէ միայն իրենք իրաւունք ունին փոկ որսալու Պէհրինկայի ծովուն մէջ։ Վաշինկթընի կառավարութիւնը իր յաւակնութիւնները կը հաստատէր սա՛ իրողութեան վրայ թէ՝ իր կարծիքով Պէհրինկայի ծովը բաց ծով մը չէր կրնար նկատուիլ, այլ գոց ծով մը, և կը պնդէր թէ Ամերիկա Ռուսիայէն գնած ըլլալով Ալասքայի թերակղզին, Պէհրինկայի ձկնորսութիւնը միայն իրեն կը վերաբերէր։ Քանատա ևս նոյն իրաւունքը կը պահանջէր, և անգլիական կառավարութիւնը յանուն իր գաղթականութեան կը պնդէր թէ Պէհրինկայի ծովը Խաղաղական Ովկիանոսին մէկ մասը կրնար նկատուիլ։ 1893ին Բարիզի մէջ գումարուած ժողովը Անգլիոյ պահանջմանց նպաստաւոր վճիռ տուաւ։ Պէհրինկայի ծովը Խաղաղական Ովկիանոսին մաս նկատուեցաւ, բայց ժողովը միեւնոյն ատեն փոկերն ալ պաշտպանեց։

Մայիս, յունիս և յուլիս ամիսներուն մէջ պիտի արգիլուէր փոկի ձկնորսութիւնը։ Բայց ժողովը յարմար դատած էր որ հինգ տարին անգամ մը իր որոշումը կրնար նոր քննութեան մը ենթարկուիլ, եթէ շահակիցները համաձայնութեամբ հարկ տեսնէին փոփոխութեանց։ Արդ Միացեալ Նահանգները ժողովին գործնական արդիւնքէն գոհ չըլլալով վերաքննութիւն մը կը պահանջեն՝ նոյն իսկ հինգ տարին չլմնցած. Ամերիկեան կառավարութիւնը կառաջարկէ որ ասկէ վերջը փոկի ձկնորսութիւն չըլլայ և նոր ժողով մը գումարուի։ Այս առաջարկութիւնը անգլիական շահերուն հակառակ ըլլալով, բնական է որ Լոնտոնի մէջ մերժուի։ Երկու երկիրներուն մամուլը սկսած են ծանր յարձակումներ ընել իրարու, բայց չերեւիր թէ այս խնդիրը անկլօ-ամերիկեան պատերազմի մը պատճառ ըլլայ, ինչպէս կը կարծէ Մօրնինկ Բօսթ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԵՐԿԷՆ, (Գերմանիա) 20 Յուլիս.— Վիլհէլմ կայսր և Պավիէրայի Թէօտոր Շարլ դուքսը՝ որ գացած էր անոր հիւանդ աչքին վիճակը քննելու, հոս եկան։

ԼՈԶԱՆ, (Զուիցերիա).— Դաշնային մեծ ժողովը մէկ միլիոն ֆրանք քուէարկեց Սիմբլոնի փապուղիին համար։

ՎԻԷՆՆԱ.— Ֆրէմտէնպլաթ կիմանայ թէ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմս երէկ Սէմմէրինկ մեկնեցաւ, Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Մ. տը Պիւլոյի այցելութիւն տալու համար։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Նախարարապետ Մ. Սիմիչ յանուն կառավարութեան շնորհակալ եղաւ Խորհրդարանին որ հայրենասիրական փութով քուէարկեց զինուորական պիտոյից վարկերը։ Այսօր ալ Սքուպշինան միաձայնութեամբ քուէարկեց պատերազմական նախարարին խնդրած վարկը, և ընդունեց բանակին կազմակերպութեան բարեփոխութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Քօրնէլիուս Հէրցի մէկ նամակը օգոստոս 12 ին յետաձգեց Բանամայի յանձնաժողովին գումարումը՝ որ տեղի պիտի ունենար Պօրնմաութի մէջ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսր իր նաւարկութիւնը կը շարունակէ դէպի Հիւսիս. Պէրկէնէն մեկնեցաւ Սթավանկեր երթալու համար։ Կայսեր աչքին վէրքը շատ կամաց կը լաւանայ՝ հակառակ գոհացուցիչ ընդհանուր վիճակի մը։

ՀՌՈՄ.— Օբինիօնէ օրաթերթը յայտնապէս կը հաստատէ թէ Նախարարապետ Մ. տի Ռուտինի Խորհրդարանին պիտի առաջարկէ Ափրիկէն պարպել։

ԲԱՐԻԶ.— Խորհրդարանը 7 ի դէմ 516 ձայնով ընդունեց ուղղակի տրոց ծրագիրը յետոյ 18 ի դէմ 518 ձայնով քուէարկեց 7 միլիոնի ծովային վարկը։ Նախարարապետ Մ. Մէլին կարդաց նստաշրջանին փակման հրովարտակը։ Ծերակոյտն ալ ընդունեց ուղղակի տրոց ծրագիրը և ծովային վարկը։ Արդարութեան գործոց նախարար Մ. Տարլան ծերակոյտին մէջ կարդաց նստաշրջանին փակման հրամանագիրը։

—Ֆիկարօ կը հաստատէ թէ Քօրնէլիուս Հէրց երկու ամիս առաջ նամակ մը ղրկելով Մ. Ֆօռի՝ Ֆրանսական կառավարութենէն 25 միլիոնի տուգանք պահանջեց իր դէմ եղած զրպարտութեանց համար։

—Գաղթականութեանց նախարարը մանրամասնութեանց կսպասէ Թոմպուքթուի արկածի մասին։

—Քօրնէլիուս Հէրցի նամակէն հասկցուելով թէ խոյս կուտայ յայտնութիւններ ընելէ, յանձնաժողովը Պօրնմաութ երթալէ ետ կեցաւ։

—Խորհրդարանը քուէարկեց ութ միլիոն ֆրանքի վիճակահանութեան մը կազմակերպութիւնը, որմէ վերջ նստաշրջանը փակուեցաւ։

ՍՈՖԻԱ.— Կէս պաշտօնական Միր օրաթերթը կըսէ թէ Պուլկարիա իր գերիշխան պետութեան հետ լաւ յարաբերութեանց մէջ է, և Վեհ. Սուլթանէն կսպասէ ամեն օգնութիւն և պաշտպանութիւն վտանգի պահուն։ Պուլկարիա բնաւ չմտածեր վրդովել եւրոպական խաղաղութիւնը։ Պուլկարիա կը փափաքի ամէն բանէ առաջ զարգացնել իր արուեստները, վաճառականութիւնը և երկրագործութիւնը։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Էտհէմ փաշայի կողմէ եղած նոր կարգադրութեանց համաձայն Հագգը փաշայի զօրաբաժինը Լարիսայի շրջակաները գնաց բանակելու։

Օդերուն տաքութեան պատճառաւ Էտհէմ փաշա դադրեցնել տուաւ զինավարժութիւնները։

—Վեհ. Սուլթանը Իմթիազի կարգին ոսկի և արծաթ չքանշանները նուիրեց գերմանական Կարմիր Խաչի բժիշկ Տքթ. Ֆէնլէրի, որ Եըլտըզի հիւանդանոցին վիրաւորները կը դարմանէ։

—Մախսուսէի Սաֆարիէ շոգենաւը 2 միլիոն օխա ալիւր պիտի տանի ալպանիացի զօրաց բանակին համար։

—Գերմ. Կարմիր Խաչի անդամները 15 օրէն մայրաքաղաքէս պիտի մեկնին Գերմանիա երթալու համար։ Իրենց պաշտօնը գրեթէ աւարտած է. վիրաբուժական գործողութիւնները քանի մը օրէն կը լմնան։

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՍԻՍ»Ի (5)

ԲԱՄԻԼ ԲԷՌ

ԸՆԿԵՐՈՒՀԻՆ

Ո՛չ, ո՛չ, հոգւով մարմնով իրենն էր... բայց պէտք էր նուաճել իր էութիւնը... անոր կուսական մարմինը՝ որ բնազդօրէն հեստ էր, ապստամբ, վիրաւորուած... իրա՛ւ դիւրին գործ չէր, և ամէն ճարտարութիւն, համբերութիւն պէտք էր գործադրուէին...

Լուի ժպիտ մը կեղծեց, երբեմնի վիճաբանութիւնը յիշելով բարեկամներու ակումբին հետ, ուր կը յայտնէր սա՛ կարծիքը՝ մէկ քանիներէն ընդունուած և ուրիշներէն քննադատուած՝ թէ ամէն նշանած երիտասարդ իր ամուսնութեան նախընթաց գիշերը պէտք է կնոջ մը հետ անցընէ, որպէս զի իր անձին կարենայ տէր ըլլալ, իբրեւ զօրավար, ճարտար սիրահար, ամուսնութեան սկիզբի այն վտանգաւոր փորձին մէջ, փոխանակ ինքզինքը յայտնելու սարսափահար օրիորդին՝ կենդանական կիրքով կուրցած անբանի մը պէս։—Ո՛րչափ իրաւունք ունէր Լուի...

Ներա մօտ ծունկի եկած կը համբուրէր անոր ձեռքերը փափկօրէն, կը փաթթուէր անոր վզին, կը ժպտէր զօրավոր, գրեթէ եղբայրաբար, երկար բարակ ցոյց տալով ազնիւ ձեւեր՝ որ զանի կապահովցնէին... վերջապէս ոտքի ելաւ։

—Ուշ է... պէտք է երթալ ճաշել...

Ցուկեց Ռընէի ճակտին քակուած գանգուրները, իր ձեռքով ներա գլխարկը դըրաւ, քօղը յարմարցուց, օձիքը անցուց ուսերուն վրայ, արդուզարդը լմնցնելով աղուոր համբոյրով մը շղարշին մէջէն, այտին վրայ և շրթներուն անկիւնը։

Նէ կը թոյլատրէր, Լուի այս հոգերէն որորուած, գոհ ըլլալով իր շուրջ տեսած երկրպագութեան հոգածութենէն, այդ երկմարդը տարփատենչ և ընտանի, փաղաքուշ և նոր էր միանգամայն...

Փողոցին մէջ մտնալով իր դեռատեւ սարսափը՝ մոռաւ Լուի թեւը, ուզելով սեղմուիլ անորմէ, որ զինքը իրեն կը կապէր ծայրայեղ կերպով։

Շատ մօտը պատահեցան դատարկ կառքի մը, որուն մէջ Լուի հեծցուց զայն։ Անշարժ մնացին երթալու ատեն, ուս ուսի կրթընցուցած, առանց համբոյրի, խիստ երջանիկ, իրարու միացած։ Արդէն մտաւոր սրահ չկար բնաւ, և վարը պիտի ճաշէին առանց աճապարանքի, Լուի հաճոյք կզգար տեսնելով Ռընէի զարմանքը իրեն համար նոր եղող ճաշարանին, լուսավառութեան զուարթութեան, սպասաւորներուն երթեւեկութեան, բաւական բազմաթիւ ճաշողներու մերձաւորութեան վրայ։ Երկու անգամ միայն նէ կերած էր Շամբոյի ճաշարանին մէջ, երկու գիշեր՝ երբ իր ծնողքը զինքը տարած էին Օբէրա-Քոմիք և Քոմէտի-Ֆրանսէզ։

Երբ ճաշն աւարտելէ վերջ դուրս ելան, շնչեց հեշտութեամբ գիշերուան զով օդը։

—Բարիզ ո՛րքան աղուոր է իրիկունը...

Կամաց կամաց Ռուայեալ փողոցն իջան։

—Կուզե՞ք քալել քիչ մը...

Նէ հաւանեցաւ՝ գոհ ըլլալով որ հասկցած էր իր փափաքը. և այս անգամ Ռընէ կրթնեցաւ երիտասարդին թեւին, մինչ դեռ այս վերջինը սիկար մը կը վառէր։

Քոնքորտի հրապարակին վրայ մթութեան մէջ մշուշ մը կը թանձրանար, անթիւ անշարժ կրակներէ ծակծկուած։ Հիացած կանգ առաւ նէ, քիչ մը զինովցած զինքը շրջապատող ծխախոտին սովորական ծուխէն։

—Երջանիկ եմ, մրմնջեց նէ։

Եւ աչքերը քիչ մը վեր հանելով Լուիի նայուածքը փնտռեց, գգուանքի մը սպասելով։

—Կը սիրեմ քեզ, յարեց նէ, աննշմարելի շունչով մը։

Լուի մէկ թեւով անոր փաթթուեցաւ, միւսով սիկարը հեռացնելով. և իր բերանը փնտռեց դեռատի կնոջ բերանը։ Ռընէ անակնկալ մ'ունեցաւ... երբէք իր շրթները չէին հանդիպած ուրիշ էակի մը շրթներուն անուշութեան...

Ամայի կամուրջին վրայ՝ վարկեան մը արմուկ արմուկի դէմ կեցան, և իրենց գլուխը կը դառնար դիտելով սեւ ջուրերը՝ որ կը փախչէին կամարներուն տակէն։ Ռընէ կը դիտէր քարափներուն աջ ու ձախ կողմը լոյսերուն սովորական շարքին և փախուստին վրայ։ Այն ատեն խօսեցաւ նէ իր մանկութեան վրայ, Վէրսայլի վրայ, ուր իրեն կը յիշեցնէին այս միայնութիւնը, գիշերուան մէջ այն պարապ մեծ միջոցները։ Ձմեռ ատեն իր մօր հետ ամէնօրեայ պտոյտ մը կընէր դէշ սալարկուած փողոցներուն մէջ, խեղճուկրակ խանութներուն մէջ։ Քաղաքը՝ տարբեր տեսքով, բարքով, բնակիչներով, երեք ընդարձակ ծառուղիներէն երեք մասի կտրուած, անդադար հովէն կաւլուէր ամառը, և կը սառէր ձմեռը։

Ամառը միշտ կը պտըտէր մելամաղձոտ, միակերպ և կախարդիչ հասարակաց պարտէզին մէջ. ինք, փոքրիկ աղջիկ, մինակ կը խաղար կնձնիներուն միջեւ, քաղելով դեղնած մանիշակներ՝ որոնք ծնած էին հարիւրամեայ ծառերուն շուքին տակ։ Յետոյ կամաց կամաց կը մեծնար, կը խելօքնար, մայրիկին քով կը նստէր, անոր հետ ասեղը գործածելով մանրակրկիտ աղքատ բանուածքներու համար, որուն փափուկ մետաքսները կը պահպանուէին խնամով կտրուած բարակ թղթով՝ ցորչափ աշխատութիւնը առաջ կը տարուէր։ Եւ ժամեր ամբողջ՝ մայրն ու աղջիկը լուռ մնջիկ, կամ հազիւ կը փոխանակէին քանի մը աննշան խօսքեր, և իրարու մէջ կը թողուէին անձանձրոյթ։ Մայրը տարտամօրէն կը խորհէր տանտիկնութեան գործերուն, և խնամքին վրայ՝ որուն պէտք ունէր հօրը անհաստատ առողջութիւնը. օրիորդը բնաւ երազ չէր տեսներ, իրեն բաւական էին, որորուելու համար, խիտ ճիւղերուն մէջէն սահող նուրբ օդը, շրջականերուն բարկ և որոշ հոտը։

Այն ատեն Լուի և Ռընէ երկուքն ալ կը յիշէին զիրար ճանչնալու պարագաները՝ Ի՞նչպէս իրարու հանդիպած էին...

Ռընէ աչքերը վերցուց, ձեռք կարկառեց Լուիի լուրջ կերպարանքով։

—Եւ հիմա, ահա իրարու քով ենք...

Ո՛րչափ բաներ կը պարունակէին այս փոքրիկ բառերը... Հոն էին մինակ, կապուած, խոյս իրարու աղէկ և գէշ օրերու մէջ, առնուած զիրար սիրելու, զիրար պաշտպանելու, զիրար հասկնալու մինչեւ մահուան ժամը...

Ռընէ աչքերը գոցեց, քիչ մը ապշած, վստահ էր անձին վրայ, իր անփոփոխելի սիրոյն վրայ։—Բայց Լուի զինքը պիտի սիրէր միշտ... պիտի զգար միշտ անոր նեցուկը, անոր սրտին՝ անոր մաքին ներողութիւնը։

(Շարունակելի)

—Հաշտութեան ժողովը շատ հաւանական է որ այսօր գումարուի Թոբհանէի քէօշկին մէջ։

—Այն սպաները որ կանխապէս Իզմիր ղրկուած էին, մուսթահֆըզ գունդերուն հրամայելու, Պոլիս կանչուեցաւ իրենց պաշտօնին գլուխը անցնելու համար։

—Աթէնքէն կը գրեն թէ հելլէն կառավարութիւնը բողոքագիր մը պիտի տայ Աթէնքի ռումանական դեսպանին, ռումանական կառավարութեան անցագրերու մասին տուած որոշման համար։

—Ֆրանսայի դեր-ծովակալ Բօթիէ որ այժմ Կրետէ կը գտնուի, Յուլիս 31ին Իզմիր պիտի երթայ։

—Սելանիկի կուսակալութեան երկրաչափ, Տիմիթրիատիս էֆ. որ առագաստանաւով մը Սելանիկ գացած ատեն, յոյնեբէն գերի բռնուած էր, ազատ թողուելով ուրբաթ օր Սելանիկ դարձեր է։

Աթէնք.— Տէլիեանի ծանր կերպով հիւանդ է. այցելու չընդունիր. գէնքի տակ գտնուող մորացի գինուորներուն արձակուրդ պիտի տրուի. պետական գանձը ներքին փոխառութեան ծրագիր մը պատրաստելով թագաւորին մատոյց։

Հանեա.—Րէթիմօի մետրապոլիտը որ ձգած Յունաստան փախած էր, նորէն Կրետէ պիտի դառնայ եղեր։ Ցիչեալը թափուր մնացած Կրետէի մետրապոլիտութիւնը ձեռք ձգելու համար կարգ մը ձեռնարկներ ըրած է թէեւ բայց յաջողիլը անյուսալի է։

—Ճէվատ փաշաի գալուստին կըսպասուի։

Լոնտոն. — Խորհրդարանին մէջ Մր. Գըրզըն յայտնեց թէ հաշտութեան բանակցութեանց միջոցին, տէրութեանց միջեւ ո և է անհամաձայնութիւն տեղի չէ ունեցած։

Մր. Գըրզըն պահանջեց որ Կրետէի պաշարումը վերջնական և պաշտօնական կերպով չի վերցուի. զէնքի և Յունաստանէ եկող կամաւորներու մուտքը արգիլուի։

—Կրետէի զօրաց հրամանատար Բարձր. Ճէվատ փաշա երէկ գիշեր ժամը մէկը քառն անցած Մախսուսէի Բէամիլ փաշա շոգենաւով Կրետէ ուղեւորեցաւ։ Ճէվատ փաշայի կընկերանային կայմ. Թիկնապահ Թիմուր պէյ և գայմագամ Արիֆ պէյ։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Խառն Ժողովն իր նիստն ըրաւ երէկ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, դեր Ատենապետութեամբ Վսեմ. Ստեփան փաշա Ասլանեանի, և զբաղեցաւ իր օրակարգին վրայ գտնուած անհատական և այլ կարեւոր խնդիրներով։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տնտեսական խորհուրդն իր ժե. նիստն ըրաւ երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, ատենապետութեամբ Նշան էֆ. Փափազեանի և զբաղեցաւ օրակարգի խնդիրներով։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ, Խառն ժողովը ցրուելէն յետոյ մինչեւ ժամ 10 Ղալաթիոյ խորհրդարանը մնալով զբաղեցաւ կարգ մը խնդիրներու կարգադրութեամբ։

Երէկ այցելած ըլլալով Ազգ. Հիւանդանոցի յարկերը, չաբաթ ատուր թուով պիտի հրատարակենք մեր դիտողութիւնները և տպաւորութիւնը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ուսումնական Խորհրդոյ

Ուսումնական խորհուրդս այսու պաշտօնական յայտարարութեամբ կուգայ ծանուցանել թէ՝ յառաջիկայ դպրոցական Նոր տարեշրջանէն սկսեալ (1 սեպտեմբեր 1897) ոչ ոք արտօնեալ է ազգային վարժարանաց մէջ, սկսեալ Մանկապարտէզէ, ուսուցչական պաշտօն վարել, առանց ի ձեռին ունենալու պաշտօնական վկայական, տուեալ Ուսումնական Խորհրդէ։

Հետեւաբար կը հրաւիրուին վկայական չունեցող ուսուցիչք և ուսուցչուհիք ներկայ Յուլիս և Օգոստոս ամսոց մէջ ներկայանալ Ուսումն. Խորհրդոյ կողմանէ յատկապէս կարգեալ ուսուցչական ընտրելեաց Քննիչ Յանձնաժողովին, և յետ կանոնական քննութեան, ստանալ վկայական։

Կ. Պոլիս, 8 յուլիս 1897

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԵՐԶԱՆ ԺԷ.

Ցայտագիր
1897-98 Վարժարանական տարուան

Վարժարանս ունի երկու բաժին. Ա. Ուսումնական և Բ. Արհեստական։

Ա. Ուսումնական բաժինն իր ծրագրով կը համապատասխանէ գերմանական միջնակարգ վարժարաններուն, և ունի մէկ նախապատրաստական և վեց վարժարանական դասարան՝ իւրաքանչիւրը մէկ տարուան ընթացքով։

Ուսմանց առարկաներն են.

1. Կրօն.— 2. Եկեղեցական պատմութիւն.— 3. Հայերէն.— 4. Տաճկերէն.— 5. Գաղղիերէն.— 6 Գերմաներէն. — 7. Պատմութիւն. — 8. Աշխարհագրութիւն (բնական, քաղաքական, առեւտրական և ուսումնական).— 9. Բնական գիտութիւնք (Բնապատմութիւն, Տարրաբանութիւն և Բնաբանութիւն). — 10. Ուսողութիւն (Թուաբանութիւն, Գրահաշիւ, Երկրաչափութիւն, Եռանկիւնաչափութիւն և Տոմարակալութիւն). — 11. Գծագրութիւն. — 12. Գեղագրութիւն.— 13. Երգ.— 14. Դաշնակ (կամաւոր).— 15. Ջութակ (կամաւոր).— 16. Մարմնամարզ։

Արհեստագիտական բաժինն ունի չորս տարուան ընթացք։ Ուսանելի արհեստներն են Կահագործութիւն և Կօշկարարութիւն՝ իրենց ճիւղերով հանդերձ։ Արհեստաւոր աշակերտները պարտաւոր են միանգամայն պարապիլ հետեւեալ ուսմանց.

1. Կրօն.— 2. Եկեղեցական պատմութիւն.— 3. Հայերէն.— 4. Տաճկերէն.— 5. Եւրոպական լեզու մը (զոր կ'ընտրէ Ուսուցչական ժողովը).— 6. Առեւտրական աշխարհագրութիւն. — 7. Թուաբանութիւն.— 8. Երկրաչափութիւն.— 9. Տոմարակալութիւն.— 10. Բնապատմութիւն. — 11. Բնաբանութիւն.— 12. Տարրաբանութիւն. — 13. Փայտի և երկաթի արհեստաբանութիւն.— 14. Արհեստագիտական գծագրութիւն.— 15. Երգ։

Թոշակաւոր, գիշերօթիկ և ցերեկեայ աշակերտներու ընդունելութեան պայմաններն են.

1. Ուսումնական բաժնի նախապատրաստական դասարանին մէջ ընդունուելիք աշակերտը պէտք է

Ա. Լինի 11—13 տարեկան ուշիմ, և առողջ.

Բ. Ունենայ այս ծանօթութիւնները. — Հայերէն վարժ կարդալ, ընթեռնլի կերպով գրել. Քերականութեան մասունք բանին գիտնալ. Թելադրութիւն մը գրի առնել՝ առանց ուղղագրական խոշոր սխալներու, և թուաբանական չորս գործողութիւնները վարժ կերպով կատարել։

ՇԱՆ.— Վերին դասարաններէն ո՛ր և է մէկին մէջ ընդունուիլ ուզող աշակերտները պէտք է ատոր համար յատուկ քննութիւն մը կարողանան տալ վարժարանիս ուսուցչական մարմնին առջեւ։

(Շարունակելի)

Ստացանք պատկերազարդ Բնական պատմութեան երկու հատորները Ա. ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ. Բ. ԲՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ։ Աշխատասիրեց Հ. Գ. Վ. Մէնէվիշեան, Վիեննայի Մխիթարեաններէն և խմբագիր «Հանդէս Ամսօրեայ»ի։

Գին իւրաքանչիւր հատորի 4,25 ֆրանք։

ԿՐՕՆՔ ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ
ԿԱՄ
ՆԱԽԱՀՐԱՀԱՆԳՔ ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ԿՐՕՆԻՑ

Բարձրագոյն եւ լրացուցիչ դասընթացք Ազգ. նախակրթարանաց

ՏԷՐ ՍԱՀԱԿ ՔՀՆՅ. ՏԷՐ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

Ազգ. Վարչութեան Պատ. Կրօն. Ժողովէն Ազգ. ամեն Նախակրթարանաց մէջ Կրօնից ուսումը սոյն դասագրքին վրայ աւանդել պարտաւորել հրատարակուած և յանձնարարուած է բոլոր Թաղ. Խորհրդոց, Հօգաբարձուաց վարժարանաց և կրօնուսոյց դասատուաց։

Կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով գին 4 ղրուշ։

* * *

ՔՆՆԱԿԱՆ ԿՐՕՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Հանդերձ Ապացուցութեամբք Կրօնից

Տէր Սահակ Քահանայի Տէր Սարգսեան
(ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ)

Ընդարձակեալ ի Հեղինակէն

Իբր կրկնապատիկ ճոխութեամբ 1040 երեսներէ բաղկացեալ ամեն կարեւոր խնդրովք և լուծմամբք նոցին։

Կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով գին 20 ղրուշ։

Օտարին չուրնր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Վանայ կուսակալութեան Մահմուտիյէ գաւառակին գայմագամ կոր գուեցաւ Մէքսի գայմագամ Իզքենտէր պէյ՝ որուն յաջորդեց Մահմուտիյէի գայմագամ Ալի Րիզա էֆէնտի։

Էրզրումի Տիատին գաւառակի գայմագամանուանուեցաւ Միլլիյէ վարժարանի շրջանաւարտներէն և Դասթէմունիի կուսակալութեան պաշտօնեաներէն Ապտիւլլահման Ֆէննի էֆէնտի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Իտալական Կոլէժօ պահականաւին նախկին հրամանատար Պ. Լօրէնձօ Բուպինուչիի և Աչէլէրէ պահականաւին նախկին հրամանատար Ֆապրիչօ Բոսարիի Բ. կարգի Մէճիտիյէ և իտալական դեսպանատան Բ. Թարգման Պ. Ալպէրի և նախկին զինուորական կցորդ Պ. Բավլօ Րօզէրիի Դ. կարգի Օսմանիյէ պատուանշանները տրուեցան։

Ցիշեալ երկու պահականաւերուն Բ. նաւապետներուն և դեսպանատան կըցորդներէն կոմս Ճօլիօզի և Կ. Պոլսոյ ընդհ. հիւպատոսի օգնական Պ. Մալվալթօրի Դ. կարգի Օսմանիյէ և ընդհ. հիւպատոսի կցորդներէն պարոն Էլլոզի Դ. կարգի Մէճիտիյէ տրուեցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ

Զինուորական հաստատութեանց ի նըպաստ բացուած հանգանակութեան հասոյթը եղաւ 42,823,445 ղրուշ։

Մ. Նէլիտօֆ Հռոմի ռուսական դեսպան կարգուեցաւ յաջորդելով Պ. Վլանկալիի, իսկ Մ. Նէլիտօֆի պիտի յաջորդէ Սթօքհոլմի դեսպան Մ. Զինօվիէվ։

—Ֆրանս. դեսպան Մ. Գանպօն Իզմիր հանդիպած ատեն այցելեր է քաղաքին Ֆրանսացւոց կրօնական և կրթական հաստատութիւնները ընկերակցութեամբ ընդհ. հիւպատոս Մ. Ռուկօնի։

—Ծովային նախարարութիւնը Գատըքէօյի առջեւ չինած քարափին ծախքերը գոցելու համար, առաջարկեց Բ. Դրան տուրք մը առնել քարափին մօտեցող նաւերէն։ Հանր. գործոց նախարարութիւնը որուն կարծիքը հարցուեցաւ այս մասին, պատասխանեց թէ այս տուրքը շատ սուղի պիտի նստի պզտիկ նաւերուն, մանաւանդ երբ նկատի առնուի որ ասոնք կայարանի տուրք մըն ալ պիտի վճարեն Անատօլուի երկաթուղիներու ընկերութեան, երբ այս վերջինը չինէ Գատըքէօյի քարափը և նաւահանգիստը։

—Հալքիի նաւային վարժարանը այս տարի 52 շրջանաւարտ տուաւ. ասոնցմէ 44ը ծովային նախարարութեան պատկանող մասնաւոր նաւ մը պիտի ղըրկուին, գործնական դասեր կատարելու համար. միւս 8ը որ մեքենավար և նաւային ճարտարապետներ են, ծովային նախարարութեան զանազան գործանոցները զետեղուեցան։

—5000 ղրուշ ամսաթոշակ յատկացուեցաւ դեր-ծովակալ Տիլավէր բաշայի, որ տեսուչութիւնը կորսնցուցած է։

—Վերջին անձրեւները Գալգանտէլէնի մէջ ահագին կորուստներու տեղի տուեր են. չուկային խանութները փլած և շատ մը տուներ անբնակելի դարձած են։

—Մ. Գամպօն Պիրէօնի առջեւէն անցած ատեն այցելութիւնն ընդունեց Աթէնքի Ֆրանսական դեսպան Մ. Պուրէնի և Ներքին գործոց նախկին նախարար Մ. Մավրօմիխալիի։

—Երուսաղէմի Յունաց Պատրիարքին ընտրութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ չաբթու մէջ։ Թեկնածուներէն Պատրիարքական Տեղապահ Տ. Դամիանոսի ընտրութիւնը հաւանական կերեւի։

—Այս տարի յունվար 1էն մինչեւ մայիս 1 Պուլկարիոյ նաւահանգիստները մըտնող 1854 նաւ, 322 միլիոն 275,910 քիլօկրամ ապրանք և 83,152 ճամբորդ հանած են։

Միեւնոյն շրջանին 1824 նաւ մեկնած են տանելով 402 միլիոն 569,253 քիլոկր. ապրանք և 81,988 ճամբորդ։

—Այտընի շրջակաները գտնուող հանքի մը առթիւ Անգլիահպատակ Պ. Վիթալի և Իզմիրցի վաճառական Պ. Գօթաաի միջեւ վէճ մը ծագած ըլլալով Պետական խորհուրդի քաղաքային ճիւղին դիմած էին, արդ Պետական խորհուրդը քննած ըլլալով սոյն վէճը, պէտք եղածը այսօր Մեծ.Եպարքոսին պիտի հաղորդէ։

—Պոմպաի մէջ ժանտախտէ մեռնող չաբաթը 10 հոգիէ աւելի չըլլար։

—Երկու հազար հինգ հարիւրական ղրուշ ամսաթոշակով հանգստի կոչուեցան Իսքենտէրունի մաքսատան նախկին տնօրէն Թէվֆիգ էֆ. և Օսմ. Հանր. պարտքի վարչութեան տասանորդի տնօրէն Տօնիչ էֆ։

Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնն, երկաթուղիներու տնօրէն Խայրի պէյի նախագահութեամբ յանձնախումբ մը կազմուեցաւ որ օգոստոսին, Պասապաի երկաթուղիին միացման գծին առաջին մասը քննելու պիտի երթայ։

—Սելանիկի վերաքննիչ ատեանին նախագահ Րէշատ պէյ Պոլիս հասաւ։

Օտեսայի լրագիրները կը գրեն թէ ռուս թերթ մը պիտի հրատարակուի Պոլսոյ մէջ։ Սոյն թերթին նպատակը պիտի ըլլայ ռուս վաճառականութիւնը քաջալերել Թուրքիոյ մէջ։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցունէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չիկայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չիկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը.—Ուրեմն խորհուրդ կուտանք ատամնացաւ անձերու դիմել Տքթ. Պառիի, միակ ատամնաբոյժն որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել եբերուն և անարմատ ակռաներն, արհեստական ամենապզտիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու և այլն, որք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն ջղային անձինք կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի՝ լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետք միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամեն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը.Ե.) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

ԴԵՐՁԱԿ-ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Գ. ԵՒ Ա. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Կ. Պոլիս Թարագճըլար փողոց Թիւ 98

Ամրան եղանակին համար կերպասներու ճոխ եւ միանգամայն խիստ գեղեցիկ մթերք մը եկած է Ֆրանս. եւ Անգղ. նշանաւոր գործարաններէն ուղղակի յանձրարեալ։

Կը ծանուցուի Մեծայարգ Յաճախորդաց եւ հասարակութեան թէ՝ դիմողներուն գոհացում կը տրուի մեծ հոգ տարուելով ձեւի վայելչութեան մաքուր կարուելուն և որպէս կերպասին, նոյնպէս յարակից նիւթերուն ճաշակաւոր և տոկուն լինելուն։

Միշտ ուղղութիւն և գոհացուցիչ գիներ։ 139

ԱՌԻԹԸ ՄԻ ՓԱԽՑՆԷՔ

Մասնաւոր զեղջեալ գիներով և ընտիր կազմեալ հետեւեալ գրքերուն ուշադրութիւն։

Թշուառներ Վ. Հիւկօ 10 հատոր 150 ղշ.
Հազար ու մէկ գիշերներ 6 հատոր 80 ղշ.
Կոմս Մոնթէ Քրիսթօ Ա. Տիւմա 6 հատոր 80 ղշ.
Անէծեալը 4 հատոր 40 ղշ.
Զարդարեան գրատուն Զագմագճըլար 50

PHOSPHATE LERAS

Երկաթախառն հանքային բնական ջուրերը ֆօսֆաթ չեն պարունակեր. ատոր համար բժիշկները նախամեծար կը համարին յուծելի Ֆօսֆաթ դը Ֆէռ դը Լըռաս, ժայռի մը ջուրին պէս յստակ հեղուկ մը և նման բնական հանքային ջուրի մը, որ կը բուժէ տմոյնախտը (քլօռօզ) և ստամոքսի ցաւերը. ախորժակը կը բացուի և տկար արիւնը կը վերադառնայ կարմրափայլ գոյնը։

SIROP DE RAIFORT

Բաց օդը որ այնքան անհրաժեշտ է առողջութեան չի բաւեր ախորժակէ զուրկ, տժգոյն, թոյլ, նիհար, կոկորդի գնտիկներ ունեցող և ուսման տակ ճնշուած տղաքներուն և պատանիներուն. անկից զատ բժիշկները կը պատուիրեն գործածել Կաֆօ Ընկ.ի խոտային Րէֆօրի օշարակը որ արիւնը կը մաքրէ, գնտիկները կանհետացնէ և այն ամէն արկածները որք աւշականութեան հետեւանք են։

Վաճառական

ՂԱԼԱԹԻԱ, Յունիս 27 ժամ 9 1/2

Օսմ. Քօնսօլիտ	ղրշ.	25—10
Րէժիի պարտաթուղթ	լիրա	——
Րումէլիի երկաթուղի	ֆրգ.	115—
Օսմանիէ	»	——
Բուռօրիթէ	»	—
Քարափներու պարտաթղթ.	»	456—
Թրամուէյի բաժնէթուղթ	լիրա	6—85
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	»	4—05

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ	Ղրշ. Բր.
Մէճիտիէ	108—05
Մէթալիք	98--
Մանր արծաթ	103—10
Անգլիական ոսկի	109—35
Գաղղիական »	87—11
Գրիմից	51—08
Րուպլ Թղթադրամ	08—58

ԲԱԶԷ
ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏ
ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ ՀԱՆԴԵՐՁԻՑ

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Ապուտ Էֆէնտի
Նէնի Զարշը, Թիւ 3, 6

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանել ազնիւ Հասարակութեան թէ՝ ի վիճակի է հայթայթել անմրցելի գիներով թէ պատրաստ և թէ չափու վրայ հանդերձեղէնք։ Տնօրէնութիւնն՝ սերտ յարաբերութեան մէջ լինելով Ֆրանսայի ամենէն լաւ գործարանաց հետ, կարողացած է ի ձեռին ունենալ ազնիւ չուխայներու ստուար քանակութիւն մը որ հրապարակի վրայ ծախուած պատրաստ հանդերձեղէններու ցաւալի վիճակն և սղութիւնն խակոյն կը պարզէ լաւ գիտողին։ Գերման-Աւստրիական կեղծ պատրաստութիւններէ խորշած, միայն զուտ բուրդ Ֆրանսական, Անգլիական և Պէլճիական լաւ ապրանքներ ընտրական ընտիր գործաւորութեամբ պատրաստել և անլուր գիներով ծախել, այս եղած է վաճառատանս նշանաբանն։ Հրապարակէն չուխայ գնելով, պատրաստել տալ ծախելու ճգնող վաճառատուններն այցելելէ առաջ, կը խնդրուի անգամ մը դիմել մեր վաճառատունն ալ։

Վերջին գին. Թիւը 2 ղրշ.

540 8—100

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍՄԻ

Իանէ սէրկիսի գօմիսիօնը ալիսի Թարաֆընտան վարիտ օլան իլան տըր.

Էվլատը չուհէտա վէ մալուլինը զուզաթը ասաքիրի չահանէ մէնաֆիինէ օլարագ թէէսիս վէ քիւշատը մէրհամէթ էֆզայի սուլթանի վէ սուտուր պույրուլան իրատէի քէրէմ ատէի հազրէթը Խիլաֆէթբէնահի միւզթէզաի միւնիֆինտէն պուլունան իանէ սէրկիսի գօմիսիօնը իչտա օլունան էշեա վէ նուգուտըն գապուլինէ միւպաշէրէթ իթտիկինտէն ասհապը համիյէթ վէ ֆիւթիւվվէթ Թարաֆըլարընտան իհտա իտիլէճէք նուգուտ վէ էշեա էշեանըն ճումա կիւնլէրի սաաթ իէտիտէն օնա վէ էյեամը սաիրէտէ տախի սաաթ տօգուզտէն քէզալիք օնա գատար չիմտիլիք Եըլտըզ սէրայի հիւմայունը իթթիսալինտէքի Թէլէկրաֆխանէնին իւսթ գաթընտա պուլունան տաիրէիէ իրսալը վէ գօմիսիօն Թարաֆընտան օրատա պուլունտըրըլաճագ օլան մէմուրը մախսուսընտան մագպուզ իլմուխապէրինին ալընըլմասը պէհան վէ իլան օլունուր։ 10—10

* * *

Թանզիր հիմայէի միւֆախխամէի հազրէթի խիլաֆէթբէնահիտէ միւթէէլլիգ իանէ սէրկիսի գօմիսիօնը ալիսի Թարաֆընտան վարիտ օլան իլան տըր.

Էվլատը չուհէտա վէ մալուլինը զուզաթը ասաքիրը չահանէ մէնաֆիինէ օլարագ թէէսիս վէ քիւշատը միւզթէզայի էմր ու ֆէրմանը հիւմայունը հազրէթը խիլաֆէթբէնահիտէն պուլունան իանէ սէրկիսինէ թէպերրուան իհտա վէ իրսալ օլընաճագ էշեատան նագտըն բօսթա իւճրէթինտէն վէ էշեանըն տախի տախիլի րէսմը կիւմրիւկտէն իսթիսնասը մուսաատէի մէրհամէտ ասէրի հազրէթը բատիշահի իրզան պույուրուլմուշ վէ Իտարէի Մախսուսէ վէ Իտալիա Ճէնէրալ վէ Մէսաժըրի Մարիթիմ վէ Բաքէ վաբօր վէ Անատօլու վէ Շարգ Թիմուր եօլլարը գումբանեալարը վէ Տէրսաատէթ բըրիթըմ չիրքէթի Թարաֆլարընտան տախի Թէահհիւտ վէ մուավէնէթը լազըմէ իճրա գըլընաճաղը էվլէճէ իլան օլունմուշ իսէ Տէրսաատէթ Սելանիկ իլթիսագ Թիմուր եօլը վէ Ֆրէյսինէ վաբօր գումբանեալարընըն մէզքիւր սէրկիէ կէօնտէրիլէճէք էշեայը մէճճանէն վէ Րուսիա վաբօր գումբանեասը տախի նըսֆ իւճրէթլէ նագլ իտէճէքլէրինինի պուլ քէրէ պէյան վէ իսպաթը ֆիւթիւվվէթ էթմիշ օլտուգլարը հէր քեսճէ մալիւմ օլմագ իւզրէ քէյֆիյէթին իլանընա իպթիտար գըլընտը։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ փող.
(Իւր Մասնաւոր տեղը)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՈՐ ԲԼԵԲԷՆ

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 7/19 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 8/20 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 9/21 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 9/21 Սեւաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ. 10/22 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 11/23 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հան Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ. — Յուլիս 8/20, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Խաֆա եւ Բօր-Սայիտ զացող շոգենաւին 56?

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՒԻՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Առնց զմելիները Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Ճօհն Նօվիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ հետեւեալ մենաշնորհեալ մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ զմելիներու կեղծը կ'ընեն եւ անգլիական սառերը չճանչցողներ զայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զմելիներուն վարկը կը կորսուի։

Ճօհն Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընել զմելիներու, ածիլիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքաիր ու անգլիական սառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26 ին հաստատուած է։

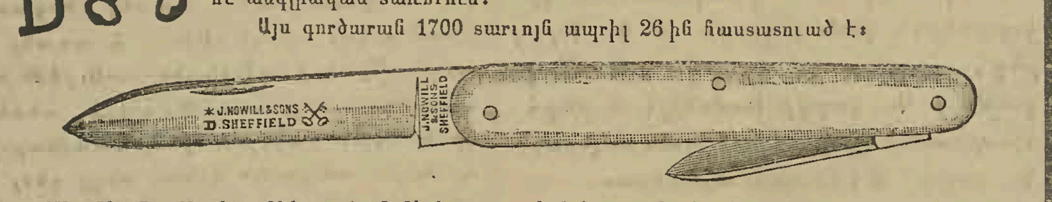

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլներ գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փափաքողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որք կը հաստատեն Միլնէրի դրամարկղներու տոկունութիւնը։

Սիտնէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ դգալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ առժան բլաքէ դգալներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրճեր, սեղանի յատուկ լամպարներ, սրահներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու նաւային զինուորական յատուկ կոնակներ, բոբիայի մեքենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։ 564

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՑ Ա Ն Ն ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻ ու Ընկ.

Մարսէյլէն Կոնստանդինուպոլիս եւ Բաթում երկշաբաթեայ

Բարիզ-Լիոն-Միջերկրական երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի եւ ազատ ուղեւորութիւն
Նաւուղեգիր, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
575 Մահմուտ փաշա թ. 10

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ամեն երկու շաբաթ կը մեկնի Լիվերբուլ եւ Ամերիկա

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Պոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ադլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիատա	1899
Ալէբբօ	2143	Մորոգգո	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, թիւ 401
Ղալաթիա 571

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլէ, Պորտոյէ, Մէյլէնէրանէ եւ Սեւ Ծովէ մէջեւ քանոն լուծանաւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Րամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբըն	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՍՈ եւ ԸՆԿ.
568 81, Ճէյմս Սդրիդ Լիվերբուլ

ԱՌԱՆՑ ԼԻԲԻՏԱՍԻՈՆԻ

Ն. Կայս. Վեհ. Սուլթանի հայթայթիչ ghun Dogdou տունը որ շատ լաւ ծանօթ է Պոլսոյ մէջ Ֆրնտըգլեան խան ուր երկար տարիներէ ի վեր կը գործէ. այս անգամ, իր գոհացուն բազմաթիւ յաճախորդներու պահանջներու տալու համար, մասնաճիւղ մը բացած է Բերա. Տէօրթ եօլ ազըը թիւ 440. աւստրիական Նամակատանքով Khédivial palaceին դիմաց, ուր մանրամասն վաճառումներէն տեղի կուննան այն միեւնոյն և ընթացիկ գիներով, ինչպէս Պոլսի կողմի վաճառատան մէջ։ Գիտնալով որ յաճախորդները միշտ նախապէս գիտնալ կուզեն ապրանքին գինը, իրենց գնումները անոր համեմատ կարգադրելու համար, անոնց այս փափաքին գոհացում տրուած է, ապրանքի իւրաքանչիւր տեսակին վրայ — յետագայ ցուցակին համեմատ —նշանակելով միօրինակ անփոփոխ գին մը $12^3/_4$ ղրշ. որ պարզապէս ապրանքին գնուած գինն է, շատ անգամ այդ գինէն ալ վար։ Ուրեմն ամէն մարդ որ կը փափաքի լաւ պայմաններու մէջ ընտիր ապրանքներ գնել պէտք է այցելէ յիշեալ մասնաճիւղը, ուր առաջին ակնարկով պիտի համոզուի թէ ապրանքներու աղէկութեան թէ գներու բացառիկ և չտեսնուած աժնութեան։ Ահաւասիկ ապրանքներու ցուցակը գին $12^3/_4$։

2 կտոր անօձիք շապիկ զուիցերիական ասեղնագործութեամբ կիներու համար
1 » Գիշերաշապիկ զուից. ասղնգրծ. և թեղնիքով կիներու համար
1 » Անօձիք շապիկ զուից. ասղնգրծ. extret-riche կիներու համար
1 » Անդրավարտիկ զուից. ասղնգրծ. կիներու համար
2 » Cache-corset fantaisie կիներու համար
4 կմ. 3 » » fantaisie գունաւոր կիներու համար
1 » Զուտ վուշէ ֆանէլա կապոյտ կամ ուրիշ գոյն կիներու համար
2 » Սկովտիոյ դերձանէ ֆանէլա այրերու համար
1 » Ֆրանսական առողջապահական ֆանէլա (Տր. Սաթէի սիստէմով) այրերու համար
1 » Անգլ. շապիկ օձիքով և առանց օձիքի այրերու համար
6 » Կեղծօձիք լաւ կտաւով, այլ և այլ ձեւերով այրերու համար
1 զոյգ Ֆրանսական անդրավարտիկ այրերու համար
1 » » անդրավարտիկ սկովտական դերձանէ այրերու համար
4 » Ֆրանսական գուլպայ սեւ կամ գծաւոր սկովտ. դերձանէ կիներու համար
3 » Ֆրանսական գուլպայ գունաւոր սկովտ. դերձանը կիներու համար
2 » Ֆրանսական գուլպայ սեւ կամ մետաքսէ գծերով սկովտ. դերձանով կիներու համար
6 կմ. 5 Գուլպայ ֆրանսական սկովտ. դերձ. գունաւոր այրերու հմր.
4 » Գուլպայ ամերիկեան դիմացկուն սեւ կամ գորշ այրերու համար
3 » Գուլպայ ամերիկեան դիմացկուն գծաւոր կամ սկովտ. դերձանէ բանած այրերու համար
12 կտոր Ճերմակ թաշկինակ խծպուած այրերու համար
6 » Ճերմակ թաշկինակ խծպուած և գունաւոր կիներու համար
4-3 » Ֆրանսական թաշկինակ խիստ ճերմակ կտաւէ և գունաւոր կիներու համար
4-3 » Ճաբոնական թաշկինակ մետաքսէ եզերքը բանուած կիներու հմր.
1 » Ճերմակ թաշկինակ ճաբոնական մետաքսէ այրերու համար
6 » Անձեռոց լաւ կտաւէ
6 3 » Մեծ անձեռոց դամասկեան կըտաւէ
6-4 » Ճերմակ կամ գունաւոր անձեռոց
3-2 » Ճաբոնական մեծ անձեռոց
1 » Մեծ սփածանելի (փէշտիմալ) լոգանքի համար
1 » Սեղանատպաս ութ հոգիի համար ճերմակ կամ գունաւոր
2 » Պզտիկ անձեռոց դամասկ. կտաւէ
1 տուփ Որ կը պարունակէ մէկ կտոր օճառ, երկու շիշ անուշահոտ եւ մէկ երեսի փոշի ընծայի համար
2 շիշ Օ տը քոլոնեը գեղեցիկ տուփի մը մէջ
1 Ամերիկեան ժամացոյց նիքելէ
6 կմ. 4 կտոր զուիցեր. ասղնգրծ. շատ հարուստ

Ապահովգր. ընկերութիւն ԹՐԻԵՍԴԷ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1831ԻՆ
ՀՐԴԵՀ, ԿԵԱՆՔ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
Ընդհ. գործակալ, ԱԼՊԷՐ ՄԻԶՐԱՀԻ
Ղալաթիա, Քամանտօ խան թիւ 2
548 141—150

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1897 Յունիս 14էն սկսեալ մինչեւ յետ տնօրինութիւն

(Բոլոր կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւաց երթեւեկութիւն

ժ. վ. — թ.

10 50 Ր. Ա. Դվ. Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թրպ. Ենք. Պօյճ. Ր. Հիսար պիտի հաղորդակցի 37
12 5 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Քիրէճ-Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Ր. Հիսար պիտի հաղորդակցի 40
1 — Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Պէյք. Բշ. պահ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հսր. Գնտ. Վնք. (Վնք. հաղորդակցելով Ուր. նները Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշիքթաշ 45
1 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թրպ. Ենք. (Ենք. պիտի հաղորդակցի) Պէշիկ. 39
2 10 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Միրկ. Ր. Հիս. Չէպ'ք պիտի հաղորդակցի 43
2 30 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշ. պահ. Զպզ. Գնլ. Ա. Հ. Գանտ. Պէշ. Ա. Հիս. պիտի հաղորդակցի Ուր. ները 2,40ին Վնք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկունճուկ) 37
2 50 Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Պշք. (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի Ուրբաթները Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ. 44
4 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ԽսԹ. Միր. Պօյ. Ր. Հիս. Պէպ. Պշք. (Պէպ պիտի հաղորդակցի ուրբաթները Արն. Գրչ. Օրթ. 40
5 45 Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թարպ. Պէյզ. Ենք. ՍԹՆ. Գանլ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ. 21
7 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Ենք. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Պէյլ. Օրթ. Պէշիք. (Պէյզօզ Զիր-զաք շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 19
8 15 Ա. Ր. Դվ. Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Պօյ. Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշկ. 43
10 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. Օր. Պշք. ուր. նները Պէյզ. 33

Ամէն ուրբաթ երեկոները ժամը 11ին Մզպ.էն շոգենաւ մը ըլլալով Պէօյ. Թար. Ենք. Միրկ. Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Օրթ. Պէշիք. հանդիպելով կամուրջ պիտի իջնայ.

Ենիքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 5 Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 38
1 45 Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 18

Պեպէքէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 — Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 19
11 30 Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշք. 38
12 — Ր. Հ. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշ. 21
12 50 Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ. Գպ. 19
1 35 Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ Պշք. 34
2 15 Պէպ. Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ. 18
3 5 Պէպ. Արն. Գչ. ՕԹ. Պշք. 23
4 — Պէպ. Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գպ. բացի ուր. 18
4 40 Պէպ. Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ. 45
5 15 Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք. բացի ուր. է 34

Անատօլու եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 — Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. 33
11 15 Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Գանլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վան. Ուրբաթները Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ. 44
11 50 Պէպ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. բացի Ուրբաթէ 34
12 5 Պէյզ. Բշպ. Ենք, Զպգ. Գնլ. Պօյճ. Ր. Ա. Հիս Գնտ. Արն. Վան. Զէն. Պէյլ. Գուզ. Պէշ. 23
12 40 Ա. Հիս. Գնտ. Վան. Զէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշ. 33
1 10 Վնք. Զէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ. 23
1 30 Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Գանլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վնք. [Վնք. շոգ. պիտի հաղ. ուր. նները Զէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ. 45
2 10 Վան. Զէնկ. Պէյլերպ. Գուզկ. Պէշ. Գպշ. բացի ուրբաթէ 21
2 55 Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշկ. բացի ուր. 33
3 — Պէյզ. Բշպճ. Զպգլ. Գնլճ. Ա. Հ. Գնտլ. Պշք. (Ա. Հ. պիտի հաղորդակցի) ուրբաթ օրերը Վնք Զէնկ. Պէյլպ. Գզկ. Պշք. 37
3 30 Ա. Հ. Գնտլ. Վնք. Զնկ. Պէյլպ. Գզկճ. Սկիւտ. բացի ուրբաթէ 39
4 30 Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Գնլճ. Ա. Հս. Գնտ. (Վնք.էն կը հաղորդակցի) Ուրբաթները 4 45ին Մէզ.էն Պէօյ. Թրպ. Զնկ. Պէյլ. Գուզ. Պշք. 38
5 10 Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. 39
7 30 Պէյք. Բշպ. Ենք. Զպգլ. Գնլճ. Մրկ. Ր. Ա. Հս. Գնտլ. Պէպ. Արն. Վնք, Զնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ.

Պշք. հինգշաբթի օրերը Օրթ. Պշք. հանդիպելէ զատ Իսկիւտար ալ պիտի հանդիպի 28
9 — Պէօյք. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Զպգլ. Գնլ. Ա. Հ. Գնտ. Վն. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ. 18
9 30 Գնտ. Արվ. Զնկ. Պէյլ. Իսկ. բացի ուր 84
10 15 Պէյզ. Ենք. Գնլճ. Ա. Հ. Զնկ. Պէյլ. Պշք. բց. ուր 38
10 20 Ա. Հս.էն ուղ. կամուրջ ուր. օրերը 10 50ին 45
10 35 Գուզկ. բացի Ուր. 42
11 — Գզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 19
11 10 Վնք.էն » » » » 21

Ամէն ուրբաթ ժամը 10 40ին Մզպ. շոգենաւ մը ըլլալով կամուրջ պիտի իջնէ հանդիպելով Պէօյ. Թար. Պէյզ. Բշպ. Զպք. Գանլ. Ա. Հ. Գանտ. Վան. Զէնկ. Պէյլ. Գուզ. Իսկ.

(Բոլոր կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

12 45 Պէշ. Օրթ. Արվ. Պէպ. Ր. Հիս. Միրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենիմ. ուրբ. Պէյզ. 37
2 30 Պշք, Օրթ, Գրչ. Արն, Պ., պ., Ր, Հ, Մրկ, Ենք, Թրպ, Պէօյ, Մզպ, Ենմ, 40
3 30 Գապ, Պշք. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Գուրչ. Զնկ. Արնվ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Միրկ. Ենք. Բշպ. Պէյզօզ Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. 19
4 — Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. 21
5 — Գապ. Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Արնվ. Գանտ. Ա. Ր. Հս. Գնլճ. Զուպուզ. Բշպ. Պէյզ. 23
6 — Գապ. Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Գվզ. Ենք 43
7 — Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Արն. Գնտ. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենք. Պէյք. Թրպ. Պէօյ. ուր. Մզ. 18
8 30 Պշք. Օրթք. Արնվ. Պէպ. Ր. Հիս. Միրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենիմահալլէ 33
10 — Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ, Գվ. ներ ուրշաթ օրերը 9 25ին Պէշ. Օրթ. Արն. Պէպ. Ր. Հ. Միրկ. Ենք Թար. Պէօյ. Մէզ. 40
10 5 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Մրկ, ՍԹՆ, Ենք, Թրպ, Պյք. Մէս. Ենմ. 37
10 55 Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Միրկ. ՍԹէն. Ենիք. Թրպ. Քիրէճ. Պէօյք. Մէզ. Ենիմ. 43
11 30 Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. (Ենք.է Պէյզ. զացող շոգենաւին հետ հաղորդակցելով 45
11 40 Պէպ. Ր. Հիս. Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ Ենք. 38

Կամուրջէն Պէպէք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

12 10 Ուղղակի Ր. Հիսար բացի ուրբաթէ 19
1 — Ուղղակի Պէպէք 34
2 30 » » 23
3 30 Ուղղակի Պէպէք բացի ուրբաթէ 18
4 Ուղղակի Պէպէք 45
10 35 Պշք. Օր. Գրչ. Արն. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլ. Զպգ. Ենք. Բշպ. Պէյզ. բացի Ուր. 23
11 15 Գապ. Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հ. Պօյճ. Ենք. 18
11 45 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Գնտ. Ա. Հս. 19
12 15 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Պէպէք. 33

Կամուրջէն Անատօլու եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

12 — Ուղղակի Գանտիլլի 34
1 — Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հիս. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պէյզ. Մզպ. Գավազներ 44
1 20 Պէշիք, Օրթ. Պէյլ. Զէնկ. Վնք. բացի ուրբ. 21
2 50 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վնք. Գնտլ. Ա. Հ. Գնլճ. Զպգ. Բշպ. Պէյզօզ ուր. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. 38
2 40 Ուղղակի Ա. Հիս. բացի ուրբաթէ 39
4 20 Պշք. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. (ուր. Պէպէք 45
4 40 Ուղղակի Վանիքէօյ բացի ուրբաթէ 39
8 35 Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. ուր. 8 45ին Ա. Հիս Գնլճ. Զպգլ. Բշպ. Պէյզ. Պէօյ. Մզպ. 34
9 — Պէշիք. Գնտ. Ա. Հիսար Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պէյզօզ բացի ուրբաթէ 38
9 30 Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վանք. Գնտ. Ա. Հ. Ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը 45
10 15 Իսկ, Գուզկ. (բացի ուրբաթէ) 42
10 20 Պէշք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պէյզ. Մէզ. Ր. Ա. Գավազներ 39
10 30 Պշք. Պէյլ. Զէնկ. Վնիք. Ուրբ. օրերը 20 վարկեան վերջը Գպ. Գզկ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլճ, Ենք. Բշպ. Պէյզ. 21
10 40 Իսկտ. Գզկ. (բացի ուրբաթէ) 41
11 — ՊէշքԳզկ. Պէյլպ. Զնկ. Վանք. Պէպէք բացի ուրբաթէ 34
11 20 Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պէյ. ուրբաթ օրերը Գուզկունճուզ 44
12 — Պէշ. Գուզկ. Պէյլ. Զէն. Վան. Արնվ. 21

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն կամուրջ		Կամուրջէն Իսկիւտար	
11 —	6 15 Պէպէք	11 20	7 5 Պշք.
11 45	6 50 Պէշիկ.	11 50	7 40 »
12 5	7 50 Պէշիկ.	12 20	8 20
12 30	8 50	12 50	9 —
1 —	9 35	1 20 Գպ.	9 40
1 30	9 45 Ֆէրպ.	1 50	10 15 Գզկ.
2 —	10 5 Պէշիկ.	2 25	10 30 Ֆէրպ
2 30	10 35 Գզ. Գպ.	2 50 Վոափոր	10 40 Գզկ.
3 —	11 — Գզ.	2 30 Գապ.	11
3 15 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ.	3 30	11 25 Գապ.
3 35	11 20	4 — Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ
4 10	12 —	4 20	11 50
4 25		5 —	12 15
4 45 Ֆէրպ.		5 40 Պէպէք	
5 10		5 45 Ֆէրպօթ	
5 40		6 20 Պշք.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն կամուրջ		Կամուրջէն Իսկիւտար	
11 15	6 50 Պշքթ.	11 35	7 40 Պշք.
12 —	8 Պշքթ.	12 20	8 20
12 45	8 45	1 —	9 —
1 30	9 30	1 30 Գապ.	9 45
2 10	9 45 Ֆէրպ.	2 20	10 15
2 45	10 15	3	10 30 Ֆէրպ.
3 5	10 35	2 50 Վոափ	10 40
3 15 Ֆէրպօթ	11 — Ֆէրպ.	4 — Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ.
4 5	11 10	4 40	11 20
4 40	11 45	5 30	11 55
4 45 Ֆէրպօթ	12 05	5 45 Ֆէրպօթ	12 15
5 25		6 25 Պէպ.	
6 10 Պէպէք.		7 5 Պշ.	

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԵԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

1 30 Հարէմէն Սալաճագ բացի կիր.է)
4 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 15 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի կիր.է
3 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Սալաճագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԵԼԷՍԻ

ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
4 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրքէճի
4 — Սիրքէճիէն Իսկիւտար
5 45 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գպթ. Իսկիւտար

Ծան.—Օղը միզապատ եղած ատեն շոգենաւք իրենց գտնուած տեղերը պիտի մնան։

Արտօնատէր Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ